

Кіровоградська обласна бібліотека ім. М. М. Коцюбинського
Кіп. 3

Контрольний екземпляр

КРАЮ МІЙ, КВІТУЧА УКРАЇНО!

На цій землі криляться будівельні крани. І стелиться смарагдовим килимом озимина. Тут б'ється потужне серце атомних електростанцій, тут ростуть шаттарські терикони. Справляє новосілля щасливий кіровоградський хлібороб і донецький робітник. Виходить на оновлену вулицю молода мати, зустрічає свою багату рідню.

Бо — свято. Бо світлий і радісний день на нашій Радянській Україні. Україна вільна. У великій і могутній державі вона йде до нових висот.

Не вдалося поневолити її чужинцями. Навіть вогнем і мечем не примусив її скоритися ненавистий ворог. Славній партії комуністів, великому російському народові, усім народам-братом нашої багатонаціональної соціалістичної Батьківщини український народ завдячує за щастя жити і працювати під мирним небом. У нашій пам'яті — героїчні подвиги воїнів Радянської Армії, партизанів і підпільників, трудівників тилу — всіх тих, хто кував Перемогу і піднімав з руїн наші міста і села.

Понад Дніпром і Сіською, понад Інгюлом і Південним Бугом стоять обеліски. Тут пройшли наші визволителі. У боях за Україну на кіровоградській землі проявили безприкладний героїзм тисячі радянських воїнів-визволителів. Лише під час форсування Дніпра, розширення плацдарму на ділянці Куцеволівка — Деревка 218 воїнів 37-ї армії (командуючий генерал-лейтенант М. М. Шарохін) були удостоєні звання Героя Радянського Союзу.

На вечорах бойової слави, під час зустрічей з визволителями України комсомольці Ульяновського, Голубинського, Новоархангельського районів згадують партизанів кавалерійського з'єднання М. І. Наумова. Ми з вдячністю називаємо імена своїх славних земляків Героїв Радянського Союзу Т. Х. Уманського та Л. Д. Червонія, під проводом яких полки визволителів пройшли з боями всю Україну. Дивізія полковника Уманського однією з перших гнала фашистів з Києва. Тут, на високіх дніпровських берегах поблизу Києва здійснив свій подвиг ще один наш земляк — Герой Радянського Союзу комсомолец Василь Галушкін, який зі своїми бойовими побратимами забезпечував прорив радянських підрозділів на правий берег Дніпра. Сотні кілометрів у партизанському з'єднанні О. Ф. Федорова пройшов уродженець села Берестяги Гайворонського району керівник диверсійної групи Герой Радянського Союзу Г. В. Балицький.

Тут, у сьогоднішньому Кіровограді, живе пам'ять про наших братів-визволителів — росіян В. І. Акімова, І. І. Зибіна, І. Г. Шабанова, білорусів М. П. Котловця, татар З. Ш. Шаймарданова, Б. Г. Габдрахманова... Сотні, тисячі імен золотом викарбувані на обелісках. Їхній подвиг вікопомний.

14 жовтня 1944 року в Києві відбулися урочисті збори, у яких взяли участь представники чотирьох українських і 1-го Білоруського фронтів. Тут було прийнято звернення до воїнів Червоної Армії, які щойно визволили Україну від німецько-фашистських загарбників, до всіх радянських народів. У цьому історичному документі є такі рядки: «У великий урочистий день визволення ми звертаємо слова гарячої вдячності до всіх народів-братів, які прийшли на допомогу своїй багатостраждальній сестрі Україні... Тільки разом з усіма народами Радянського Союзу, пліч-о-пліч із старшим братом — великим російським народом, в єдиній могутній Радянській державі український народ зміг перемогти лютого ворога...»

А 15 жовтня 1944 року газета «Правда» писала: «Український народ самовіддано бився за всю Радянську Батьківщину, і вся наша Батьківщина, як одна людина, билася за Україну».

З тих пір минуло 35 літ. Розквітла, піднялася з руїн, стала ще могутнішою Радянська Україна. В дружній сім'ї народів-братів вона йде до нових висот. Прекрасна і сильна, вільна — наша квітуча Україна.

«...Український народ самовіддано бився за всю Радянську Батьківщину, і вся наша Батьківщина, як одна людина, билася за Україну».

«Правда», 15 жовтня 1944 року.

Миру-мир!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий комуніст

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання XX № 122 [2694]. ЧЕТВЕР, 11 ЖОВТНЯ 1979 РОКУ. Газета виходить з 1939 року. Ціна 2 коп.

На марші — зіркова естафета

Вони вирушали у далекі і близькі походи, вони ставали біля обелісків полеглих героям. І з усіх юнаків та дівчат патетично і гордо звучала клятва:

— Будемо схожі!

Готуючись до 35-річчя визволення Радянської України від німецько-фашистських загарбників, співчуття виїхали на старт зіркової естафети, присвяченої цій знаменній даті. В колоссах і радощах, на підприємствах і будовах, у навчальних закладах відбувалися театралізовані вистави, уроки мужності, громадсько-політичні читання, зустрічі з ветеранами війни. У перших числах вересня в усіх дтсаафівських організаціях проведено заходи за програмою місячника оборонно-масової роботи. Комсомольці Ульяновського району влаштовували змагання на призми героїв-земляків, юнаки та дівчата Світловодська взяли участь у масових поєдинках з багатоборства ГНО, в Олександрії майстерністю мірялись мотопіклісти. Проведено також комсомольські рейди по впорядкуванню пам'ятників та обелісків. Молоді робітники «Червоної зірки», школярі обласного центру побували в госпіталі інвалідів Великої Вітчизняної війни; вони, шефи, виступили перед колісними фронтовиками з концертами, принесли їм книги, розповіли про свої здобутки у праці і навчанні, про свою пошукову роботу під час походу «Шляхами слави батьків».

Після роботи провели у дві місяці комсомольські пронагандисти, лектори, агітатори. Вони роз'яснювали молоді всевітньо-історичне значення перемоги радянського народу над фашистською Німеччиною, розкривали джерела невничності сили, масового героїзму радянського народу у Великій Вітчизняній війні. Особлива увага зверталася на пропаганду миролюбної зовнішньої політики Комуністичної партії і Радянської держави, на викриття реакційної суті і агресивного характеру сучасного імперіалізму.

Сьогодні учасники зіркової естафети зберуться в Кіровограді, біля монумента героям громадянської і Великої Вітчизняної війн.

Представники 75 комсомольсько-молодіжних колективів районів агітують про дострокі виконання завдань чотирьох років п'ятирічки.

Комсомольські організації намагаються виховати кожну молоді людину справжнім патріотом-інтернаціоналістом, готову до захисту Вітчизни. Нині на Кіровоградщині працює 567 клубів інтернаціональної дружби, міжнародний клуб молодих механізаторів «Кіровоград-Толбухін». Тільки в першому півріччі в області 8213 чоловік здобули технічні спеціальності. Понад 180 тисяч членів ДТСААФ взяли участь у змаганнях з військово-технічних видів спорту, більше 21 тисячі з них виконали нормативи спортивних розрядів, 4 стали майстрами і 18 кандидатами в майстри спорту.

Комсомольські і дтсаафівські колективи активно включилися у республіканську комсомольсько-молодіжну тріптичку будівництва об'єктів військово-технічної та фізичної підготовки.

Юнаки та дівчата Кіровоградщини прагнуть у всьому бути схожими на тих звятижників, які вручили їм естафету своєї слави. І вони впевнено йдуть до визначеної мети.

С. ШАПОВАЛОВ, завідувач відділом спортивної та оборонно-масової роботи обкому ЛКСМУ.

СТОРІНКИ ПОДВИГУ

Фільм «Відродження» створений за книгою Л. І. Брежнєва кінематографістами Української студії телевізійних фільмів, викликає великий інтерес у молодих робітників нашого заводу. Всі ми читали книгу з однойменною назвою, нас вразив чудовий публіцистичний стиль цього твору. Тому з нетерпінням чекали показу фільму. Після перегляду кінострічки довго обговорювали її. Події і люди перших повоєнних років постають перед нами в матеріалах кінохроніки і фотографій, які відобразили трудовий героїзм народу, виявлені під керівництвом Комуністичної партії. Фільм справляє велике враження, виховує у молоді мужність, патріотизм.

В. ЗИМОВЕЦЬ, робітник Кіровоградського заводу тракторних гідроагрегатів, член заводського комітету комсомолу.

ФІЛЬМ НАДИХАЄ

Мабуть, не було того дня, людної людини в нашій країні, яка не чекала б початку демонстрування документального фільму «Відродження», основою якого послужила книга спогадів Л. І. Брежнєва. Коли з екрана прозвучав голос Вячеслава Тихонова, який читав текст спогадів, я й мої подруги зачепили біля телевізора та так і просиділи до кінця передачі. Фільм — це широке полотно про чудових людей, які уособлюють кращі риси радянського робітничого класу. Ми мали можливість побачити, як у напруженні, важкі роки товариш Л. І. Брежнєв, працюючи першим секретарем Запорізького, а потім Дніпропетровського обкомів партії, постійно перебував у гущі мас, надихав їх словом і ділом. Після перегляду такого фільму хочеться працювати краще, результативніше, з повною віддачею.

К. ІВАННИК, доярка Несватківського відділка радгоспу Другого імені Петровського цукрокомбінату Олександрівського району.

УРОК МУЖНОСТІ

Уроком мужності, самовідданості, трудового героїзму став перегляд документального публіцистичного фільму «Відродження». Схвилювана розповідь з телеекрана безпосередніх учасників відродження не може залишити байдужим нікого. У надзвичайно важких умовах люди фанатично заново будували гідроелектростанцію, місто. Ми побачили Л. І. Брежнєва у перші повоєнні роки, його творчий, справді ленинський стиль роботи. Його чуйне ставлення до людей. Хочеться висловити подяку українським кінематографістам за створення чудового фільму.

Ю. СОПІЛЬНИК, учитель Знам'янської середньої школи № 6.

КОЖЕН ДЕНЬ — УДАРНИЙ

35 років тому на Україні точилися запеклі бої з фашистами. А сьогодні на заводах і фабриках, на полях і фермах республіки — трудовий фронт. Поряд з ветеранами вахти пам'яті загинув несе млодь. Освітлення повідомлень про ударну працю комсомольців Кіровоградщини.

На 130 гектарах лібрали цукрові буряки в колосі «Жовтень» Новоархангельського району комбайнер, грунтокомсорг, тракторист бригади Дмитро Іванів і його помічник Микола Комаров. Агрегатор Іван ІСТ-3 батько Дмитра — Павло Петрович. Щоденне перевиконання норм під час вахти пам'яті на 25—30

процентів стало для них правилом.

10 І ВІЗЬНИКів цілограми молока надіють щодня від кожної корови молодий дояр — колосисту «Дружба» Олександрівського району Олександр Вупа. Його трудовий здобуток — 3700 кілограмів молока на корову з початку року.

ВАХТА ПАМ'ЯТІ

НА РЕСПУБЛІКАНСЬКОМУ концерті молодих мулярів, що відбувся цілими днями у Ворошиловграді, перше місце виборили наші земляки — бригадир комсомольсько-молодіжної бригади мулярів будівельного управління № 2 тресту «Кіровоградбудмашбуд» Олександр Семидітний та його «другий номер» Олександр Плігінков.

ПРАСУВАЛЬНИЦЯ третього поверху ательє Кіровоградської фабрики «Індіопіт» Надія Величко — справжній майстер своєї справи. За старанність, постійне перевиконання норм товариші по екіпі обрали Надію грунтокомсоргом.

Ставши на ударну трудову вахту пам'яті, присвячену 35-річчю визволення України від німецько-фашистських загарбників, колектив сокового цеху Добровіличівського сокового заводу виконав цієї зазначеної дати план 1979 року.

На знімку: майстер сокового цеху Іван Карпович ГОШПАРЕНКО. Фото В. ГРИБА.

З руїн — до сонця

НА ОКУПОВАНИЙ гітлерівській території Української РСР загинуло понад 5 мільйонів чоловіків і більше 2 мільйонів було вивезено на наторяні роботи до Німеччини.

НА ТЕРИТОРІЇ УСРР окупанти спалили 18 мільйонів гектарів посівів сільськогосподарських культур, у селах зруйнували 1808 тисяч житлових будинків. Фашисти зруйнували і спалили на Україні 714 міст і сіл, міського типу, понад 28 тисяч сіл, пошкодили приміщення близько 10 мільйонів чоловіків.

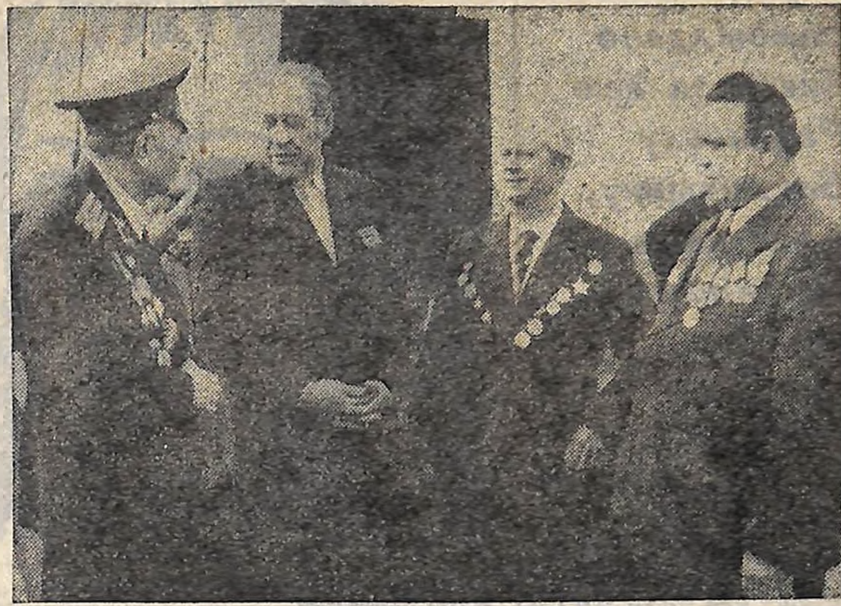
НА ВІДБУДОВУ народного господарства України держава асигнувала більше 75 мільярдів карбованців. Уряд виділяв для визволення районів України 1400 тракторів, 1700 моторів для комбайнів. У 1944 році кожен житель республіки отримав кредит майже на 40 мільйонів карбованців.

У ЛІТОМУ 1944 року на східних районах УСРР для відбудови житла, медичних і культурно-освітніх закладів у Кіровограді було забезпечено 20 тисяч кубічних метрів будівельних матеріалів. У 1944—1945 роках у Кіровограді було відкрито 5 дитячих будинків.

В УКРАЇНСЬКІЙ РСР протягом десятиріч планували перебудувати заміщені на житлове будівництво 12,1 мільярда карбованців.

1980 РОКУ суспільні фонди споживачів в нашій республіці зростуть порівняно з 1975 роком на 25 процентів.

У ВИЩИХ і середніх спеціальних закладах перебудовано підготовити 1,8 мільйона спеціалістів. У системі професійно-технічної освіти республіки — 1,7 мільйона спеціалізованих робітників.

ГЕРОЇВ НАШИХ ІМЕНА

1.

Дніпро кипить, Дніпро вирує. І, здається, немає такої сили, котра могла б подолати його і той вогненний вал на правому березі, який перегородив шлях радянським воїнам. Але переправа триває. Хто на човнах, хто на бочках, хто просто на збитих дошках — усі сюди, на правий берег. Щоб захопити і розширити плацдарм. Тільки не всі з тих, що переправилися, йшли далі. Дехто повертався. Доставивши на поромі озброєних бійців, вони знову вирулювали до лівого берега.

Це найважче — пересилити клекіт вогню й води і знову почати все спочатку. Таке випало саме йому, Михайлові Лисову, комсомольцеві з кубанської станиці Холмської. Очолити групу саперів, він ось уже другу добу переправляв на правий берег гармати.

Настав новий день, але він його не помічав. Бо навколо — Дніпро горить, Дніпро вирує. Торкнувшись берега, пором зупинився. І раптом — вибух ворожого снаряда. Гармата виціпіла, а «господарство» саперів зачепило.

— Ремонтувати — і знову назад! — командує старший сержант.

Якби вони могли піти в атаку разом з усіма, було б, мабуть, легше. Вибити б фашистів з їхніх укріплень, і настав би перепочинок. Хоч на годину. А так — на лівий берег. Ще одну гармату викочують на пором. Іще. Десяту, двадцятку... Так п'ятдесят годин. Дві доби без перепочинку.

Гинули його друзі. А він брав своє спорядження і вирулював останній раз на здіблене плесо річки. Але ні, ще треба повертатися — на лівому березі чекають гармати. Буз упевнений: якщо всі вони переправляться, якщо захоплять позицію — ворог не втримається.

ліпівна до матері Михайла. Він теж наш, рідний... І сказав тоді на мітингу сивий ветеран з кубанського колгоспу «Родина», який раніше побував у Кам'яночому Новоархангельського району на Кіровоградщині:

— Село, яке визволяв наш Михайло, тепер працює на мир... Назвав імена хліборобів Кам'яночого, які вирощують 300-пудові врожаї пшениці. А потім сказав і про них, людей, що теж обрали собі мирну професію — кандидата технічних наук В. М. Дубенюка, лауреата Державної премії СРСР заслуженого гірника УРСР П. Д. Поліщука, доктора медичних наук В. М. Хмеліського, заслуженого лікаря УРСР М. І. Головака, кандидата хімічних наук Я. С. Косматого, кандидата біологічних наук М. Я. Кучеренка, заслуженого артиста УРСР М. Г. Грисенка. Усі вони вихідці з Кам'яночого.

— От я й кажу: село, яке визволяв Михайло Лисов, працює на мир, — закінчив свій виступ фронтовик з Кубані. — А з ним — і наш Герой...

Стоять обеліски. В Кам'яночому і станиці Холмській...

2.

Удар був блискавичним. Танковий корпус полков...

Приїхав з Кубані сім'я М. С. Лисова. Зінаїда Пилипівна Зименко:

— Вживи, сину! Перебинтувала рану, напоїла теплим молоком.

— Мамо, я житиму... І затих.

Село ховало його, як рідного сина. Село, яке так хотіло миру. Виріс обеліск на його могилі. А через роки — другий, у станиці Холмській.

Приїхав з Кубані сім'я М. С. Лисова. Зінаїда Пилипівна Зименко:

— Вживи, сину! Перебинтувала рану, напоїла теплим молоком.

— Мамо, я житиму... І затих.

Село ховало його, як рідного сина. Село, яке так хотіло миру. Виріс обеліск на його могилі. А через роки — другий, у станиці Холмській.

17 березня 1944 року воїни 13-ї, 97-ї та 50-ї гвардійських стрілецьких дивізій у взаємодії з 27-ю гвардійською танковою бригадою штурмом взяли Новоукраїнку. Семи частинам і з'єднанням, які особливо відзначилися під час визволення міста, було присвоєно найменування Новоукраїнських. У боях за місто загинуло 3655 воїнів Червоної Армії, серед них — росіяни, українці, вірмени, узбеки, чуваші...

На знімку: колишні фронтовики біля пам'ятника визволителям міста.

ника Тирсовича прорвав оборону фашистів і рушив на село Зелене. Тут, як і в інших населених пунктах Петрівського району, велике скупчення гітлерівців. На вулицях ворожі автомашини, бронетранспортери. Танкісти їх застали зненацька.

Попереду танк лейтенанта Івана Дунаєва.

— Йдемо через усі їхні загродження.

...Фашисти вибігають з будинків, падають у вирах. На майдані два гітлерівці розвертають протитанкову гармату. А машина Дунаєва мчить на повній швидкості, трощачи ворожу техніку. Поруч вибухи снарядів, розриви гранат.

А стрілець-радист Олександр Безсонов теж посилав вогняні м'ячі в скупчення гітлерівців. Ще якась хвилина, і танк проринув замість заслін. Та раптом спалах перед тридцятьчотвіркою. Вбито командира башти М. Леоніда, нерухомих механіків-водіїв М. Сисолетіна. Не подає команди Дунаєв. А танк палає. Комсомолець Олександр Безсонов спрямовує танкову гармату на фашистську бронемашину і робить останній постріл... 146 ворожих солдатів і офіцерів, 15 транспортів і танк знищили в тому бою чотири радянські воїни. І загинули смертю героїв. Четверо синів братів, вояки Росії залишили тут, в українському селі Зеленому вічну пам'ять про себе.

...Лягає на червоній гранітній гірлянді Слави. І комсомольці називають їхні імена — Героїв Радянського Союзу І. В. Дунаєва, О. А. Безсонова, М. І. Сисолетіна, М. О. Леоніда...

М. ВІНЦЕВИЙ.

ЛИСТ ВЕТЕРАНА

СПАСИБІ ЗА ПАМ'ЯТЬ!

Щосвята до мене заходять піонери Кіровоградської середньої школи №3. Приносять поздоровні листівки, сувеніри, квіти.

— Абдула Дусамбекович! Ми прийшли вас привітати і дізнатися про ваше здоров'я. Може, допомогти треба в чомусь?

Мої любі маленькі друзі знають, що я інвалід Великої Вітчизняної війни. Ім відомо, що моя дружина — теж літня людина, їй важко випоратись у нашому великому господарстві. Тож і пропонують свої послуги.

Та для мене головне — їхня увага, їхня привітність; вони для мене — наче подих свіжого весняного леготу.

Прощають розповіді про війну, про визвольні бої за Україну. Важко згадувати ті давні страхотки, той жах. У моїй пам'яті — спалені квартали Мелітополя і Дніпропетровська, Києва й Житомира. Тисячі кілометрів крізь вогонь битв промчав я за кермом автомобіля. Не хочеться розповідати, як падали мої бойові побратими, як сам, стікаючи кров'ю, рятував від небезпечки пораненого командира. Краще про те, як нас зустрічали в кожному місті й селі щасливі люди, котрим ми принесли визволення. То — справді незабутні дні.

Я, татарин, бачив, як воєнспідрозвою була українська земля. Жажався в тому горі, яке посіяли на ній загарбники. Та водночас жни надією і вірою знову тут двістимуть садів. Бо український народ був не самотній. Ми всі йшли йому на підмогу. Мільйони йшли, щоб загасити полум'я і прогнати ворога. Нас рятувала дружба, братерство. Нас пахнула на подвиг наша партия. І ми перемогли. Ми вистояли. Ми стали знову щасливими — на нашій вільній Радянській Україні.

І я кажу всім моїм юним друзям: «Спасибі за пам'ять!»

А. МАМЕТОВ, учасник визволення України від німецько-фашистських загарбників, інвалід Великої Вітчизняної війни. м. Кіровоград.

НЕМАЄ ВАЖЛИВІШОГО...

МОЖЛИВО, я бачив його літак у світлі зиминої ночі 1944 року, коли ми з надією дивилися в пророзу неба, яким пливли потужні літаки. Ми знали — наші. Вони «вішали» над Кіровоградом освітлювальні ракети на парашутах, а десь тут, на землі, гуркотіла потужна радянська артилерія.

— Можливо, — стелу

плечима капітан занасу, один з тих, хто поправляв здоров'я в госпіталі, — Георгій Іванович Шлеєв. — Тільки ми окупований Кіровоград не бомбардували.

— Георгію Івановичу, ви тут, у госпіталі, вперше?

— Вперше. І умови, скажу, підмішні — і обслуговування, і лікування, і харчування. Добре дбають

про здоров'я фронтовиків. — Так, держава нічого не шкодує для тих, хто відвоював свободу і незалежність Батьківщини, — говорить начальник госпіталю, відмінник охорони здоров'я, лікар вищої кваліфікації Леонід Олександрович Нагорний. — Новий госпіталь діє трохи більше року. Це, образно кажучи, — справжня кузня здоров'я. Маємо сучасну апаратуру. Тут одразу лікується 250 чоловік.

Справді, тут робиться все можливе, щоб підтримати здоров'я ветеранів, відновити їх, додати їм бадьорості й сил.

— От я, — розповідав Георгій Іванович Шлеєв, — довго не згадував старі рани, та вони мене згадали. А рани — чимало. Коли визволяли Україну і Білорусію, в одному з бойових польотів на фашистський аеродром наш літак збив

у мене — перелом ноги і ключиці. Але літак я посадив. І, на щастя, потрапив на наш екшн партизан-командирів...

А через шість днів льотчика доставили в тилловий госпіталь. Лікували в Кисілівську, Пятнігорську. Потім він воював до кінця, до Черемог.

...Йдемо коридорами госпіталю — широкими, світлим. Всюди — квіти, просторі хили, зручні крісла. Палати — на одного, двох і чотирьох чоловік. На кожному поверсі — зimmerний сад, кімната з телевізором. «Телевізори» — подарунки шефів — заводів «Червона зірка» і тракторних гідроагрегатів, — говорить Л. О. Нагорний.

Часті гості тут і учні міських шкіл: приходять з квітами і концертами.

А лікарі вищої кваліфікації — завідувачі хірургією А. А. Пам, завідувач

чий очним відділенням Н. О. Курят, рентгенолог В. І. Квашин та інші поспішають, повсякчасно цікавляться про тих, хто чекає від них допомоги.

А от медсестра комсомолка Тетяна Дереш — політінформатор. Її появи завжди чекають, знають: без повної піколи не завітає. І слухають її уважно, і дякують щиро.

У госпіталі активно діє комсомольська організація на чолі з Наталією Харченко. 24 члени ВЛКСМ. Вони віддають весь жар сердець ось цим людям, які проливали свою кров за їхнє щастливє сьогоднішнє.

...Одна з палат. Тут лікується Іван Борисович Бутенко. Далекого 1944-го його, 18-річного хлопця з Онуфріївського району, призвали в армію. Перше бойове хрещення — під Знамяною. Далі — Хірівка, Мелітополь. Бої за

Кіровоград. А під Корсунь-Шевченківським Івана було тяжко поранено. Тут і скінчилася для нього війна.

І ось уже протягом 35 років йде вперта боротьба лікарів за його здоров'я. Багато місяців провів Іван Борисович у госпіталі. Останню операцію зробили зовсім недавно.

— І почуваю себе бадьорим, — усміхається І. Б. Бутенко. — Добре дбають про нас, фронтовиків. Ось, — показав руку на батарею центрального опалення, — ледь похолодало, а вже дали тепло.

...Тепло. Тепло людських сердець, тепло держави, тепло народу...

Справді, немає для Батьківщини нічого важливішого, ніж здоров'я радянських людей.

А. КЛИМЧУК, м. Кіровоград.

В ОГНІ і крові захищався грізний 1941-й рік: чорною хвилею накотилася фашистська павана на нашу рідну землю.

Уже в перші дні війни понад 500 моїх односельців пішли на фронт. Помста і гнів виповнювали їхні серця. Так, М. О. Ключко у своїй заяві написав: «Звірний напад зграї фашистських псів на радянську землю викликав у моєму серці хвилю гніву і подвигів любові до нашої квітучої Вітчизни».

Лише того року у Верболюжці започаткував страшний час для мирних мешканців села. Фашисти, наводячи свій «порядок», стратили кілька родин, скарали на смерть одного

на оновленій землі...

із активістів колгоспного руху Д. П. Крису, відправивши у таборі смерті комуністів М. І. Пинькало і Ф. О. Опоика.

І все ж верболюжці не здавалися. Вони чинили опір окупантам: не виходили на роботу, зривали будівництво шляхів, перешкоджали вивезенню до Німеччини награбованого хліба, худоби. П. А. Ремка та І. С. Таратухін вчинили напад на коменданта села. Почали з'являтися дівчатка, які виготовляли комсомольці В. А. Бондарчук та Ф. П. Непомнящий...

У ніч на 12 грудня 1943 року село було визволене від фашистських загарбників. Настав світлий раток мирного дня. Саме за нього на підступах до Верболюжці полягли смертю хоробрих славі радянські воїни: начальник штабу 41-ї гвардійської стрілецької дивізії Герой Радянського Союзу полковник О. П. Безяев, Герой Радянського Союзу гвардії лейтенант Г. М. Стрелетов та інші. Всього близько 4 тисяч солдатів та офіцерів поховані в чотирьох братських могилах, над

якими встановлені обеліски.

Близько 1500 жителів Верболюжці загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни.

З перших же днів визволення у нас відновили діяльність три сільські Ради, а також партійні організації, в яких налічувалося 46 комуністів. В усіх 11 колгоспах було обране правління.

На польових роботах хлібороби використовували власних корів, носили післявоєнну пшеницю косами. І тут верболюжці поназували зразки героїчної праці. Снажимо, рільничу бригаду А. П. Сулими першою закінчила сітку ярів. Кожен

член бригади щодня виконував норму на 120—125 процентів.

Сьогодні наша Верболюжка горда світлім сторінкам десятиї п'ятирічки. Півсянцеві трудові будні позначені славними днями нестомних рук хліборобів. За цей час у нашому селі, як ознаки високого добротні кам'яниці колгоспників, просторі приміщення сільського Будинку культури, школи, лікарні тощо. Над селом мирно голубіє безхмарне небо заграєнного дня. Збудися передбачення великого поста:

І на оновленій землі
Врага не буде
супостата,
А буде син і буде мати,
І будуть люди на землі.

З рядів моїх односельців виросло чимало відомих людей. Наприклад, В. А. Чубенко у 30-ті роки був заступником завідувача руху серед металургів Криворіжжя, І. К. Слюсар у 50-ті роки працював міністром харчової промисловості СРСР, П. Л. Погрібняк — міністр сільського господарства УРСР та багато інших.

Наше село гаряче, багате і молоде з кожним роком. У ньому — суть доби соціалізму. Так дитку наше прекрасне радянське сьогодення.

В. ЛИТВИН,

голова виконкому Верболюжської сільської Ради народних депутатів.

В ЕТЕРАН не може втримати сліз. Його, Геннадія Федоровича Сидоренка, розшукали у Львівській області червоні слідопити міста Олександрії, щоб повідомити про обставини героїчної загибелі багача. Трапилося це під Олександрією під час визволення району від німецьких загарбників.

Батько, Федір Іванович Сидоренко і син Геннадій служили в одній військової частині. Бій був запеклий. Снаряди й міни шматували землю, дим віддав очі. Падали поранені й вбиті. Впав і Геннадій. Сина відправили в госпіталь. А санінструктор-батько продовжував переміщувати вивантаження з поля бою поранених. Ворожа куля обірвала життя солдата...

Госпіталь евакуювали, Геннадія вилікували. Але про долю батька він нічого дізнатися не міг. І ось недавно вони зустрілися — ветеран-воїн і червоні слідопити, засновники кімнати-музею бойової слави при олександрійському палаці піонерів — Віра Портянко, Сергій Петренко, Іра Заніздра, Ігор Суржик та багато інших хлопців і дівчат. Вони розповіли Геннадію Федоровичу, що його батько загинув як герой. А дізналися про це слідопити зі щоденника штабу одного з артилерійських полків, який відшукали під час рейду в село Косіаку Олександрійського району. Щоденник допоміг знайти ще 25 нових імен радянських воїнів, які брали участь у визволенні сіл Олександрійського району та міста Олександрії.

«Солдати смертні, подвиги безсмертні», — написали школярі над меморіалом, створеним у музеї бойової слави за проектом учня сімнадцятої міської школи Сергія Петренка.

Справді безсмертний подвиг юної Антоніни Лаврової, яка разом з товаришами по зброї однією з перших утримувала в місто, виганяючи з нього чужинців. Антоніна Семенівна надіслала в дарунок музею свої польові погоні, бойові нагороди.

Портретом дівчини у військовій формі і починається галерея героїв-визволителів. Почесне місце серед них займають портрети юних підпільників Феді Шепеля, Саші Шакало, Володі Груші, Мишка Олфіренка, Платі Дегтяря, яких по-звірячому закатували гестапівці. Тоді їм було стільки ж, скільки нині — червоним слідопитам. Тоді вони приймали клятву партизана: «Я клянусь, що буду нещадно бити фашистів і їх прислужників, не шкодуючи ні крові, ні життя свого. Клянусь, що не видам ні партизанської

таємниці, ні своїх товаришів».

Юні підпільники залишилися вірними своїй клятві... Вони вже ніколи не побачать, як розквітло місто Олександрія. Та слава про їхній подвиг не згасне в пам'яті поколінь. Їх подвиг немирний. Жити йому у віках!

У ці дні, коли наша республіка святкує 35-у річницю свого визволення від німецько-фашистських загарбників, зростає потік відвідувачів музею бойової слави, створеного місськими школярами. Їх зустрічають керівники

Приїхала в рідні місця і дочка командира устале-ного партизанського з'єднання Іллі Даниловича Діброва — Людмила Ілліна. Не проминає музею бойової слави героїчна землячка юних слідопитів — льотчиця, Герой Радянського Союзу Антоніна Федорівна Худякова. Як найпочесніших гостей зустрічають їх юні лектори й екскурсоводи, розповідають про історію створення музею, показують його експонати, нагороди.

Однією нагородою особливо пишуться червоні слідопити. Це — грамота переможця огляду кімнат-музеїв бойової слави, проведеного республіканським Товариством охорони пам'яток історії і культури. Юним олександрійцям присуджено перше місце. Створюючи музей, вони справді доклали чимало зусиль. Довули дані про діяльність партизанського з'єднання І. Д. Діброва, про боротьбу мешкиків усієї нашої області.

Горіла земля під ногами чужинців. 3 серпня 1941 по березень 1944 року народні месники області пустили під укіс понад 70 ешелонів, знищили близько 1500 вагонів, майже 4 тисячі автомашин. Бійці партизанських загонів та підпільно-диверсійних груп знищили близько 8 тисяч фашистів, у тому числі понад триста офіцерів і генералів.

Про все це розповідають школярям юні лектори та екскурсоводи не тільки під час екскурсій до музею (а відбуваються вони систематично, за графіком). З лекціями вони йдуть у школярські колективи, у середні спеціальні заклади. Зустрічають їх радо, бо знають: розповіді хлопців і дівчат завжди цікаві, насичені фактами, побудовані на місцевому матеріалі. Недавно, наприклад, вони дізналися, що в одному з міст Німечкої Демократичної Республіки відкрито школу імені капітана Василя Степановича Карпенка — їхнього земляка. Нині молоді олександрійці листуються з головною відділення товариства німецько-радянської дружби цього міста Вальтером Шрайбером. Він надіслав у дарунок музею фото відважного радянського офіцера, який загинув за визволення їхнього міста. Червоні слідопити теж готують німецьким ровесникам подарунки.

...Не гасне Вічний вогонь у музеї бойової слави. Запалили його червоні слідопити шахтарського міста і турботливо підтримують. А ягоди горобини нагадують краплини крові, пролітої за визволення їх рідного міста...

В. ШАРІЙ,

спецкор «Молодого комунар».

Під час літніх канікул в піонерському таборі імені Юрія Гагаріна, де відпочивали діти робітників заводу «Червона зірка», відбулася лінійка Слави. До школярів завітали колишні фронтовики, які визволяли Україну від німецько-фашистських загарбників. Виконавці піонерського табору вшанували пам'ять піонерів-героїв, які разом з народними месниками боролися з ворогом на території Кіровоградщини.

На знімку: лінійка Слави біля галереї піонерів-героїв.

Кумач Краснодона

Над будовами крани кранять.
Дзвонить райдужно кожна мить.
Кумачем огортається ранок.
Краснодоне, мій спокій візьми!
Терикони димлять чи вуса
Розколюшали дідугани...
Як я збочити тут боюся,
На шляху золотої шани.
Хей зрадливий клубок у горлі,
Множу віру свою на спів.

Б'ється Вічний вогонь у горі
Над сивинами матерів.
Зупиняються сквери й вулиці
З цього полум'я на путі.
Комсомоле, хай зір мій зауглиється,
Коли тлітиму у житті.
Комсомоле, немає скону,
Тільки горде безсмертя є...
Кумачем славим Краснодона
Закривавлене серце моє.

Валерій ГОНЧАРЕНКО.

м. Кіровоград.

КИРОВОГРАД, СОЛДАТСКАЯ, 40...

Солдатская, 40, Солдатская, 40...
Военним пожаром истерзанний город.
Знал адрес, как помнят теперь номер «скорой»,
Здесь шаг находился отважных саперов...
Им тяжело бывало, им страшно бывало:
Кто мины носил из глубоких подвалов?
Кто бомбу лишил рокового запала?
Кто вывез за город сто тонн аммонита?
Спроси, и ответят тебе обелиски,
Расскажут на стенах саперов расписки,
Кто тол видел близко, кто смерть видел близко.
Геройству их тихому кланяюсь низко.
«Мин нет. Ст ЛЕБЕДЕВ». Год. Месяц. Дата...
Откуда он родом, узнайте, ребята!
(А были под домом здесь мины зарыты).
Найдите, узнайте о нем, следопыты!
Вы знаете, как над Невзой, на стене
Писали: «Ходите по той стороне»!
Для вас над Ингулом саперы писали,
Которые город от смерти спасали.
За дело от слова! За дело от сказки!
Возьмите такие же красивые краски,
По городу с краской и кистью пройдите,
Автографы смелых опять наведите.
Пусть помнит цветущий и радостный город
Отважных минеров, Солдатскую, 40.
Вадим СМОТРЕНКО.

г. Кіровоград.

НЕПОРУШНОЇ ДРУЖБИ ТЕПЛО

Уже другий рік я — курсант Кіровоградського льотно-штурманського училища. За цей час познайомився з минулим і сучасним Україною. Скільки труднощів, скільки горі і страждань випало у грізний час Великої Вітчизняної на долю народу, що став мені близьким і рідним!

35 років мине відтоді, як з української землі був вигнаний останній фашист. І нині не можуть не вразити зміни, що відбулися за три з половиною десятиріччя на землі великого Кобзаря.

А які щедри, щирі і працелюбні люди живуть тут! Давня дружба єдице української і болгарської народи. Юнаки та дівчата КРБ часто відвідують Кіровоградщину, а молоді кіровоградці — завжди бажані гості болгар. Одні з красномовних доказів тому — клуб молодих механізаторів «Кіровоград — Толбухін».

І в день свята від імені всієї болгарської молоді я щиро бажаю кіровоградським ровесникам великих успіхів у будівництві світлого завтра.

Валері ДИКАНАРОВ,
курсант Кіровоградського льотно-штурманського училища.

СОНЯЧНЕ

Над нами сонце сие,
Вітчизна день стрічає.
І все навкруг співає,
Сміється, гомонить.

Ідуть до школи діти.
В руках — книжки і квіти.
Для них сріблясто дзвонить
Виспівує-дзвенить.

Ось на поля росисті
Виходять трактористи,
Засмагли і плещуть
Сільські багатирі.

Там, де бої точились,
Хліба заколосились.
І в затісних оселях
Щасливі матері.

Кость ЛЕСЬКОВ.

с. Солгутаго,
Гайворонський район.

РЕПОРТЕР

У Москві, в Інституті історії АН СРСР, у партійних архівах Кіровограда й Полтави зберігається близько 150 документів, які розповідають про діяльність підпільної комсомольсько-молодіжної організації «Набат».

Вони й лягли в основу документальної книги Володимира Базилевського про відважних підпільників, чия діяльність охоплювала чимало населених пунктів Кіровоградської і Полтавської областей. Пропонуємо уривки з цієї книги.

БІБЛІОТЕЧКА «МОЛОДОГО КОМУНАРА»

I. Втеча

Вони йшли і йшли — голі, виснажені, в подертих гімнастерках, у тяжкій солдатській взутті, а хто й босоніж. Ішли з перев'язаними руками й головами, зарослі і мовчазні.

З-під ніг випорскувала курява і важко осідала на придоронньому спориші, забивала горло, скрипіла на зубах, а дорожні не було кінця — вона то завертала, то знову випорскувалася за обшар. Та ось із тупоту ніг виштовпав чийсь здурений крик. І тут же пролунав постріл — це одне життя обірвалося серед шляху...

За поворотом показався лісок, подув вітерець, і дихати стало легше. Ус розстебнув гімнастерку, це на один гудзик і вперше за всю дорогу придивився до найближчого сусіда по нещастю. Бліде, аж синіє обличчя солдата не виражало нічого, окрім смертельної втоми.

Поранена голова нестерпно дзвеніла — було таке відчуття, наче в ній оселився бджолиний рій. З тих пір, як прийшов до туди і своїм солдатом, що, як він, потрапили в полон, як-так перев'язали рану, біла марля на голові стала такою ж сірою, як і дорога, якою вони йшли. За весь час їм жодного разу не давали їсти, і коли колона стояла у вибалоні і майже поруч зашурхотіло це зелене кунгурдиння — голі руки жадно потягнулися до качанів. Потягнувся й Василь, але тут же дістав стусана прикладом, а моголиві гитлерівські погрозливо насунули брови. Проте пильно вдивившись у них — німець якось мить став упертим біля нього — Ус побачив там тільки сите невдоволення. Не злість і ненависть, навіть не зненависть — просто звичайне роздратування. Він запам'ятав цей вираз обличчя ще з першого дня в полоні. Ось так, забайдувало, навіть лінькувало фашисти пристрипували наших тямлю поранених. І те, що відкинувся йому тоді, пригрозивши своїм відвертим циніком: їх не вважали за людей.

В Маньорові полонених загнали в крітні вантажні машини і повезли в Житомир. Знесилені люди важко дихали. Він не віддавав і втомив паморочилося в голові.

На житомирських вулицях їх нидили шматки хліба, варену картоплю, буряки. А якось відчайдушна бабуса втиснула плямо в колону, шарпнула Уса за рукав.

— Бери синочку, бери, страдинку...

З почуттям безмірної вдячності він затис черствий кусень хліба, жадно вдав його зубами — здавалося, нічого смачнішого і не їв у житті. І на всю дорогу, аж доки їх не привели у табір, вистачило йому світла карих із сухим блиском бабусиних очей, її гарячого напівкряку, у напівшепіт.

Те, що називалося табором, дає сільськовопозомі, раніше було нашими солдатськими казармами. Заскрипіли і широко розчинилися залізні ворота, новітні вишукані на широкому плацу, і гучний голос команданта повідомив про те, що німецька влада не тільки суворо, а й справедливо; вона дає можливість кожному заслужити її прихильність і довіру. Та для цього не досить додержуватися розпорядку, встановленого адміністрацією табору. Треба ще й проявляти деяку ініціативу.

На перших порах вимагався зовсім мало: назвати прізвища або й просто вказати командирів, євреїв, політв'язнів.

Полонених з дороги похитувало, їх нестерпно мучила спрага, хтось у задніх

рядах зомлів, і товариш підхопив його під руки. Коли їх нарешті впустили в казарми, то всі мали єдине бажання — дати спочинок обжорливому тілу, і Ус згодом ніяк не міг згадати, чи вдав прямо на цементну підлогу, чи пошастало забути на дерев'яних нарах.

Втім, у Житомирі затрималися недовго. Якоюсь уночі виштовпали їх прикладами надвір, і знову крітні вантажні машини помчали в невідомому напрямку.

тепер стояла безлиста, обчухрана, неприродно біла: полонені об'їли не тільки листя, а й кору. Дивлячись на ту липу, незнайомець промовив, обережно торкнувшись Уса за лікоть:

— Подумати тільки, га? Чиста робота... — І, влучивши момент, коли німець-охоронець відвернувся, додав:

— Коли б могло оце дерево не лишити заговорити. Увійшли, брате-товаришу... Це було сказано роздумливо, більше, мабуть, для

рівня дубнів, довго відсапувалися, не в змозі сказати один одному й слова. За посадою знову починалися городи, а вже за ними гаразд проглядався разочон червоних і сірих цегляних будиноків. Іти в тону напрямку було ризиковано, і вони рушили праворуч, поповзом долаючи небезпечні ділянки. Десь поряд несподівано загавкав собака, і обидва здригнулися: ще цього не вистачало. Але пес замовк і більше не озивався.

За містом починалися поля у зеленому напівлі бурякових плантацій, що про них нікому було подбати. Ужє надвечір набрели на минулоїрочну скірту соломі і забулися глибоким сном смертельно вимотаних людей.

Першим проснувся Василь і прислухався. Стопани, яка випадає тільки ранньої бездощової осені, висона, з холодними зорями, мовчазна і загадкова. Ліворуч і попереду стелилися поля, а праворуч, —

підігрію, от ліні ви нещасні...

І загуротіла рогаками. Скоро хата наповнилася ідним димом.

— А ти, — спитала Уса, — видно із сільських?

— З-під Кременчука, чули, може?

— Чути-чула, а в яку воно сторону — не відю...

Далеченько од нас?

— Далеченько, — зітхнув Ус.

— І ти нетутешній? — це вже до Гната.

— З Вінничини я, — сказав Гнат.

У печі весело готувало полум'я, а тим часом бабуся принесла з повітки балю, наліла в неї гарячої води, і незабаром хлопці, уже сиділи за столом, віддаючи бланкету поспіжій, визволеної з бруду плоти.

— Та ви їжте, їжте, — ласкаво припрошувала хазяйка, — он ви які, самі ністні.

А хлопці жадно орудували ложками, обпикалися гарячим, прямо з печі супом.

— А дрантя ваше я зараз сплю, — сказала хазяйка і тут же відчинила стару скриню. Попорпавшись у ній, видобула зидітні костюки.

— Беріть, повинен пі-дїти...

— Синів?

— Його, — потемніла з лица. — Воно з проклятою німчурию, а може, сердешний, отак як і ви... Та він не сумнівається, — зауваживши, що гості нілково переміняються, замешувалася хазяйка, і глибоко зітхнула: — Живий буде, повернеться, то не один костюм буде, а не доведи господи, щось трапиться, то він мені ні до чого.

Знайшовся одяг і для Гната. Сутужинше було з кунфайною: одна на двоє.

Почекайте, я збігаю до сваки, це тут, поряд.

Повернулася вона хутко з благою кунфайною в руках. На прощання поклала окрасу хліба.

— Щастя вам, дітні!

Тшли більше ночами, обминаючи великі села, а цідень спали, де випадало: у лісі, в кунгурдинні чи соломі.

Наближалася зима. Обрій розсувалися, просторішали. Одвічний дух лісу, здається, ще погустів, зачепи землю ногою — і ударить у ніздрі сирість, темним ароматом трав. На огорожах вбиралася у сирість, тим більше, що стояла вона не крайньою, та й нічим примітним з-поміж інших не вирізнялася. А все ж постував, спонуканий лиймось чуттям, що часом надійніше від тверезих логічних розрахунків. На його обережний стукіт фіранка у вікні розсунулася і до шибни припало обличчя.

— Хто ви і чого вам треба? — озвалася ламним старечим голосом.

— Свої, — стримуючи гучне серцебиття, упівголоса сказав Ус, — відчиніть...

— Усі ви зараз свої, а вештаєтесь як неприємні, — пробурмотіла хазяйка.

У синьх щось луноло брязнуло, двері з рипом прочинилися, і перед вітниками з'явилася похила низенька постать.

— Німці в селі є?

— Немає...

За мить вони обидва вже сиділи в хаті і слухали господарю, яка, було видно, змусовувалася за живими людьми і тепер відвела душу.

— Оце промчали як навіжені з десяток днів тому на машинах і мотоциклах, погелгали й поділися дорогою, а нуди — не скажу. Мабуть, у Ровно — нуди ж інанше?

— А поліцаї?

— Був один, та й того чорти вхопили. Чи то забрили його нуди, чи сам подався. Подейкують люди, буцім-то в сусідньому селі він...

— То що ж це виходить — ніпної влади тут немає? — посміхнувся Гнат.

— Село у нас маленьке, самі бачили, та й на відшибі воно, не з руки, отож і обминають його всі... А влада, чого ж, — влада у нас є. Староста... Господи, що ж це я теревеню, — схамулилась раптом бабуся, — знімайте своє дрантя, бо, недобра година, ще заїде хтось. Воно наче й люди, як люди, але паршива віща завжди знайде-ть. Зараз я вам водички

(Далі буде).

ВЕСЕЛКОВИМИ
БАРВАМИ

Позавчора у виставочному залі художнього салону відкрилася виставка робіт виставачів Кіровоградської художньої школи. Вернісан присвячений 20-річному ювілею цього навчального закладу.

Сорок дві роботи експонуються в залі. Це пейзажі, натюрморти, портрети. Їх автори — Л. І. Бондар, Л. Л. Ходан, Л. Г. Кир'їнова, Г. Л. Печенкова...

За роки існування художньої школи її закінчили 503 учні, які зараз успішно трудяться в художніх майстернях, рекламних комбінатах, В. Іванов, скажімо, художньо-оформлювач обласного музично-драматичного театру, М. Киселов працює на Кіровоградському заводі радіовиробів.

Т. ТЕРНЮК.

СПОРТ

„Бронза“ —
Дмитру
Бурлакову

У Тольятті відбулися всесоюзні змагання з боксу серед спортсменів товариства «Трудові резерви». У складі збірної України, яка на цьому турнірі в командному заліку зайняла другу призову сходинку, виступав студент факультету фізичного виховання Кіровоградського педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна, майстер спорту СРСР Дмитро Бурлаков. Наш земляк добре проявив усі поєдинки на рингу міста автомобілістів. Серед тих, хто мріяв виступити в другій середній ваговій категорії, він завоював бронзову нагороду.

З компасом
і картою

Змагання зі спортивного орієнтування на місцевості за програмою Спартакіади-79, серед колективів фізкультури обласної ради ДСТ «Авангард» проходили поблизу села Підлісного Олександрівського району.

З компасом і картою в руках на лісових трасах першопрохідні були представники спорклубу «Зірка» заводу «Червона зірка», дружини — фізкультурники тресту «Кіровоградськбуд».

Третє місце досягає спортсменами чавунно-варного заводу.

Олімпійський
приціл

Першість Центральної ради товариства «Авангард» з легкої атлетики серед опорних пунктів олімпійської підготовки і провідних клубів НРСР відбулася в Ятї. Знання чемпіонів завоювали майстри спорту СРСР кіровоградське Леонід Левченко (в потрійному стрибку) та Ольга Демеха з Олександрії (у бігу на 1500 метрів). Кандидат у майстри спорту Кіровоградське Леонід Левченко (в потрійному стрибку) та Ольга Демеха з Олександрії (у бігу на 1500 метрів). Кандидат у майстри спорту Кіровоградське Леонід Левченко (в потрійному стрибку) та Ольга Демеха з Олександрії (у бігу на 1500 метрів). Кандидат у майстри спорту Кіровоградське Леонід Левченко (в потрійному стрибку) та Ольга Демеха з Олександрії (у бігу на 1500 метрів).

А його одноклубниця пернорозрядниця Олена Ковальова стрибнула в довжину на 5 метрів 62 сантиметри. Це був третій результат у цьому виді змагань.

В. о. редактора
В. СТУПАК.

«Молодой коммунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.
На украинском языке.

Газета
выходит
у вторник,
четвер
і суботу.

316050, МСП
м. Кировоград,
вул. Луначарського, 36.

відділ листів і масової роботи, відділ пропаганди — 2-45-36; відповідальний секретар, відділ учнівської молоді — 2-46-87; відділ комсомольського життя, відділ військово-патріотичного виховання та спорту — 2-45-35; фотолабораторія — 2-36-65; нічна редакція — 3-03-53.

Друкарня імені Г. М. Димитрова
видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому
Компартії України.
м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.